

Stroj za nabijanje rink Alpina

AVTORICA: Katja Uršič, Tehniški muzej Slovenije, katja_ursic@hotmail.com

SODELAVCI: Darko Gostiša (vodja ekipe), Katja Uršič in Pika Škerlj - Tehniški muzej Slovenije

Leta 2020 smo v konservatorsko-restavratorskih delavnicah Tehniškega muzeja Slovenije v sklopu priprav na razstavo Tehnika za šport (spletno odprta 2. 12. 2020) restavrirali stroj za nabijanje rink Alpina.

Strokovno in tehnično je projekt vodil konservator Darko Gostiša, ki razpolaga z obilico znanja in izkušenj na področju restavriranja in konserviranja večjih industrijskih strojev, ki jih hrani Tehniški muzej Slovenije. V tričlanski ekipi sva sodelovali še konservatoriki restavratoriki Katja Uršič in Pika Škerlj.

Pred začetkom del smo se posvetovali s kustosom mag. Vladimirjem Vilmanom in sprejeli odločitev, da stroja ne bomo vrnili v delujoče stanje, ker ni popoln. Manjka elektromotor, del jermenskega prenosa za pogon dovajalnega mehanizma rinčic in nekaj drugih posameznih delov. Nadomeščanje manjkajočega bi pomenilo poseg v predmet, kakršen ni v skladu z etičnim kodeksom stroke.

Na kovinskih in lesenih površinah je bilo pod plastjo nečistoč prahu več plasti različnih mastnih madežev, ki so posledica uporabe; opazne so bile tudi so mehanske poškodbe. V lesu mize so bili vidni ostanki prisotnosti ksilofagnih insektov.

Demontaža posameznih sestavnih delov je pri kompleksnih industrijskih strojih posebej pomemben del delavnega procesa. Izjemnega pomena je natančna fotodokumentacija, ki omogoča spoznavanje podrobnosti delovanja in pomaga pri ponovnem sestavljanju predmeta tehniške dediščine v

Konserviran stroj za nabijanje rinčic

Korodirane kovinske površine smo obdelali po postopku s taninom in jih zaščitili z lakom Paraloid B72 v etilacetatu. Posebnost ohišja stroja so z rdečo barvo označena mazalna mesta. Za retušo le-teh smo se odločili, ker je bilo na tak način v času delovanja stroja poskrbljeno za natančno mazanje stroja ter tako za nemoteno delovanje in varno uporabo.

Površinska zaščita jermenice in stebila ojnice je bila v tako slabem stanju, da smo jo odstranili in nanесли novo. Enako je bilo stanje osnovne plošče elektro omarice, zato smo nanесли novo površinsko zaščito.

Leseni elementi so bili obravnavani po standardnih postopkih: poškodovani deli so bili po potrebi dopolnjeni, z lesenih površin so bili odstranjeni vsi tujki. Odločili smo se, da spodnje lesene površine, ki so v stiku s podlago, zaščitimo z dodatno plastjo gume, ki bo preprečila neposreden stik lesa z morebitno vlago in tako predmetu povečala stabilnost in podaljšala življenjsko dobo.

Stroj pred konserviranjem

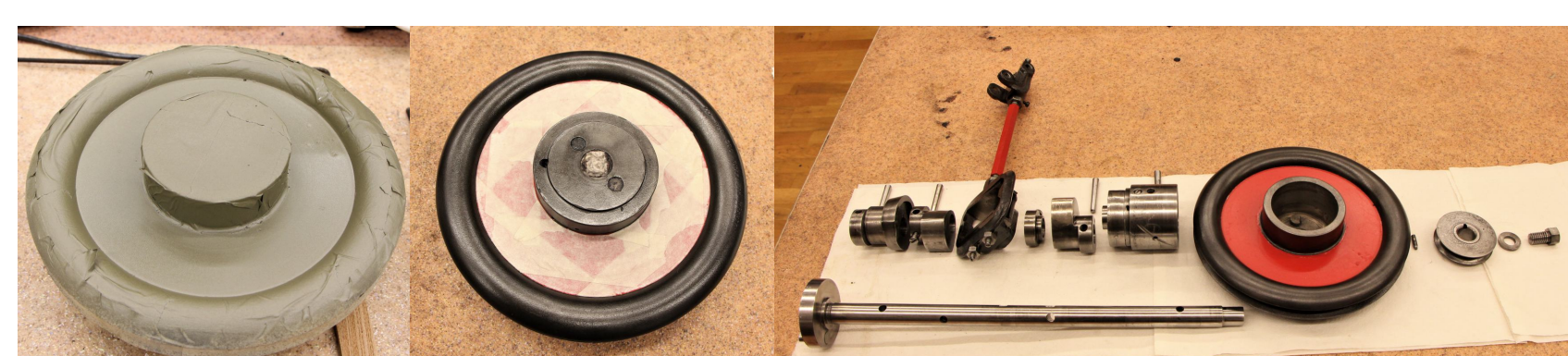
Snemanje jermenice

Nanos zaščite na ohišje

Odstranjevanje nečistoč z lesenega dna

Barvanje jermenice

Sestavni deli pripravljeni za montažo na ohišje

pravilnem vrstnem redu. Ob razstavljanju pridobimo vpogled v dejansko stanje stroja, komaj v tej fazi procesa je mogoče natančno oceniti obseg dela in časovnico za izvedbo projekta. Bogate izkušnje konservatorjev restavratorjev in natančno poznavanje strojniške stroke omogočajo strokovno izbiro metodoloških pristopov.

Restavriranje in konserviranje stroja za nabijanje rink Alpina je obsegalo 394 delavnih ur. Interdisciplinaren dialog strokovno podkovanе ekipe je bil ključen za uspešno načrtovan, izveden in zaključen projekt in primerno prezentacijo.